

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 126g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești

(transferul executorului judecătoresc)

CHIȘINĂU
28 octombrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 1 iulie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 28 octombrie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești:

- textul „Investirea cu împuterniciri în cazul transferului executorului judecătoresc, la cererea acestuia, în circumscripția unei alte instanțe de judecată se face la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești” de la alin. (6) al articolului 14;

- textul „Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești este persoană juridică și activează în bază de statut” de la alin. (2) al articolului 40;

- textul „va exercita funcțiile Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești până la crearea acesteia” de la lit. b) a articolului 50;

- textul „până la constituirea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești” de la lit. c) a articolului 50;

- textul „Până la constituirea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești” de la alin. (3) al articolului 54.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 1 iulie 2019 de către completul de judecători al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție (în componența dlor judecători: Valeriu Doagă, Mariana Pitic, Iurie Bejenaru, Nicolae Craiu, Victor Burduh), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 3 ianuarie 2018, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, privind contestarea ordinului Ministrului Justiției nr. 924 din 27 octombrie 2017 prin care executorul judecătoresc Andrei Gosic a fost investit cu împuterniciri de exercitare a activității de executare în circumscripția unei alte instanțe de judecată (în legătură cu transferul din circumscripția raionului Călărași în circumscripția municipiului Chișinău).

4. Prin hotărârea din 19 februarie 2018 Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis cererea de chemare în judecată depusă de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești și a anulat ordinul Ministrului Justiției nr. 924 din 27 octombrie 2017. În motivarea hotărârii, instanța de judecată a notat că ordinul Ministrului Justiției nr. 924 din 27 octombrie 2017 a fost emis cu încălcarea procedurii prevăzute de articolul 14 alin. (6) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, care stabilește că investirea cu împuterniciri în cazul transferului executorului judecătoresc, la cererea acestuia, în circumscripția unei alte instanțe de judecată se face la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

5. Prin decizia din 24 iulie 2018, Curtea de Apel Chișinău a respins apelurile declarate de dl Andrei Gosic și Ministerul Justiției și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 19 februarie 2018.

6. Pe 24 septembrie 2018, dl Andrei Gosic, în calitate de intervenient accesoriu, a declarat recurs împotriva deciziei din 24 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 19 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

7. Prin încheierea din 6 martie 2019, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a declarat admisibil recursul înaintat de dl Andrei Gosic.

8. Pe 11 iunie 2019, dl Andrei Gosic a ridicat în fața Curții Supreme de Justiție o excepție de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești.

9. Prin încheierea din 12 iunie 2019, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești sunt următoarele:

Articolul 14

Admiterea în profesia de executor judecătoresc

„[...]

(6) **Învestirea cu împuterniciri în cazul transferului executorului judecătoresc, la cererea acestuia, în circumscripția unei alte instanțe de judecată se face la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, cu respectarea prevederilor alin.(2) lit.a)–d).”**

Articolul 40

Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești

„[...]

(2) Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești este persoană juridică și activează în bază de statut.

[...]”

Articolul 50

„Departamentul de Executare:

[...]

b) va exercita funcțiile Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești până la crearea acesteia;

c) va organiza deschiderea unui cont provizoriu pentru stocarea mijloacelor bănești destinate Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, conform prevederilor prezentei legi, și va adopta un regulament provizoriu de utilizare a acestor mijloace **până la constituirea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești;**

[...]”

Articolul 54

„Departamentul de Executare:

[...]

(3) **Până la constituirea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, taxa inițială obligatorie va fi de 150 de unități convenționale (o unitate convențională constituind echivalentul a 20 de lei) și va fi achitată de persoanele indicate la art.49 alin.(1) odată cu depunerea cererii de eliberare a licenței.”**

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul menționează că textul „investirea cu împuterniciri în cazul transferului executorului judecătoresc, la cererea acestuia, în circumscripția unei alte instanțe de judecată se face la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a

Executorilor Judecătorești” din alin. (6) al articolului 14 al Legii privind executorii judecătorești nu reglementează în mod clar condițiile de transfer al unui executor judecătoresc dintr-o circumscripție a unei instanțe de judecată în alta. În opinia autorului, Ministerul Justiției este unica autoritate care trebuie să decidă admiterea sau respingerea cererii privind transferul unui executor judecătoresc într-o altă circumscripție, fără implicarea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

13. De asemenea, autorul menționează că prevederile de la alin. (2) din articolul 40, lit. b) de la articolul 50 și textul „până la constituirea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești” de la lit. c) din articolul 50 și de la alin. (3) din articolul 54 din Legea privind executorii judecătorești contravin articolului 23 din Constituție, deoarece nu stabilesc clar care este statutul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și rolul acesteia în procesul de transferare a executorului judecătoresc într-o altă circumscripție.

14. Deși, în textul excepției de neconstituționalitate, invocă încălcarea articolelor 1 alin. (3), 2 alin. (2), 4, 9 alin. (3), 20, 23 alin.(2), 46 alin. (1), 54, 72 alin. (3), 96 alin. (1), 107 alin. (1), 126 din Constituție, în principal, autorul susține că prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în articolul 23.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Andrei Gosic în dosarul nr. 3ra-12/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție. Sesizarea este formulată de un subiect care beneficiază de acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „Investirea cu împuterniciri în cazul transferului executorului judecătoresc, la cererea acestuia, în circumscripția unei alte instanțe de judecată se face la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești” de la alin. (6) din articolul 14; textul „Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești este persoană juridică și activează în bază de statut” de la alin. (2) al articolului 40; textul „va exercita funcțiile Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești până la crearea acesteia” de la lit. b) a articolului 50; textul „până la constituirea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești” de la lit. c) a articolului 50 și textul „Până la constituirea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești” de la alin. (3) al articolului 54 din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul acesteia, invocând prevederile criticate, de fapt, contestă procedura legală, precum și modul în care este soluționată cererea sa privind transferul în calitate de executor judecătoresc în circumscripția unei alte instanțe de judecată.

20. Curtea reține că executarea hotărârilor judecătorești este parte integrantă a dreptului la un proces echitabil și stabilirea regulilor de desfășurare a procesului de executare constituie o obligație pozitivă și o prerogativă exclusivă a statului, care poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, inclusiv referitoare la subiectul responsabil de îndeplinirea acestei executări (a se vedea HCC nr.1 din 15 ianuarie 2013, § 71).

21. Curtea constată că, potrivit dispozițiilor articolului 2 alin. (1) din Legea privind executorii judecătorești, executorul judecătoresc este persoana fizică investită de stat cu competența de a îndeplini activități de interes public. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, executorul judecătoresc este exponentul puterii de stat. Doar executorul judecătoresc licențiat și investit legal poate efectua executarea silită. Mai mult, conform prevederilor articolului 21 alin. (1) din Codul de executare, unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor executorii este executorul judecătoresc.

22. Astfel, Curtea reține că instituția executorilor judecătorești constituie un element al statului de drept, și deoarece aceștia sunt legitimați să aplice forța publică coercitivă, statului îi revine obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, inclusiv referitoare la organizarea și activitatea executorilor judecătorești, pentru ca ei să exercite în mod legal competențele cu care au fost investiți.

23. Curtea menționează că întreaga activitate a executorilor judecătorești este supusă controlului profesional exercitat, pe de o parte, de Ministerul Justiției, prin reprezentanții săi în Colegiul disciplinar, și, pe de altă parte, de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, prin consiliul său de conducere, inclusiv sub aspectul calității actelor și lucrărilor efectuate de executorii judecătorești, precum și al comportării acestora în raporturile de serviciu, cu autoritățile publice și cu persoanele fizice și juridice.

24. Curtea reține că prin lege pot fi instituite organizații (asociații sau ordine) profesionale, investite cu competențe din domeniul interesului public, care nu pot fi echivalate cu asociații obștești.

25. Curtea a reținut în jurisprudența sa că „ordinele profesionale sunt organizații care includ în mod obligatoriu membrii anumitor profesii, și care, datorită puterilor conferite de lege, intervin în reglementarea și controlul accesului în profesie și în exercitarea ei îmbinând activitățile publice și private în organizarea profesiilor. Natura juridică a ordinelor profesionale este aceea de serviciu public, ordinul profesional având în sarcina sa satisfacerea unui interes legitim public al organizării profesiei și de disciplină profesională. Ordinele profesionale sunt organisme profesionale care au prerogative de putere publică, fără a fi însă

stabilimente publice” (a se vedea Hotărârea nr. 13 din 15 mai 2015). Existența unui control profesional al executorilor judecătorești nu este contrar Constituției, din contra, va ordona activitatea acestei profesii.

26. De asemenea, în cauza *A. și alții v. Spania* (Decizia din 2 iulie 1990), Curtea Europeană a considerat că organele profesionale sunt în esență de drept public, fiind investite cu misiuni de interes general, și nu sunt instituții în aspectul dreptului de asociații. Asociațiile (ordinele) profesionale, cunoscute de practica europeană, se caracterizează prin statutul lor de drept public, sunt fondate în baza legii pentru a asigura un control public asupra exercitării profesiei. Apartenența, chiar fiind și obligatorie, la o asociație (ordin) profesională nu este calificată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului ca o ingerință în libertatea de asociere și nu este considerată o limitare a drepturilor garantate de articolul 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Dimpotrivă, reprezintă un avantaj în apărarea drepturilor profesionale.

27. Astfel, Curtea constată că, potrivit articolului 40 alin. (1) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești este o asociație profesională colegială necomercială din care fac parte toți executorii judecătorești. Executorii judecătorești devin membri ai Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești în momentul investirii în funcție.

28. Curtea menționează că, potrivit articolului 42 alin. (3) lit. a) din Legea privind executorii judecătorești, Consiliul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești îi propune Ministrului Justiției spre aprobare numărul necesar de executori judecătorești și teritoriul de activitate.

29. Prin urmare, transferul unui executor judecătoresc în circumscripția unei alte instanțe de judecată se face prin ordinul Ministrului Justiției la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, care exercită această competență în funcție de cerințele locale determinate de întinderea teritoriului, de volumul de activitate și de numărul locuitorilor. Or, legislația națională reglementează activitatea executorului judecătoresc prin prisma principiului competenței materiale raportate la teritoriu, iar potrivit regulii generale stabilite în articolul 30 alin. (1) din Codul de executare, executorul judecătoresc poate întreprinde acțiuni de executare silită doar în circumscripția camerei teritoriale a executorilor judecătorești în care biroul său își are sediul, cu unele excepții. La fel, conform prevederilor articolului 26 alin. (4) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, în unele cazuri în care, în circumscripția unei judecătorești, numărul executorilor judecătorești este insuficient, camera teritorială a executorilor judecătorești va extinde temporar competența teritorială a unui sau a mai multor executori judecătorești din circumscripția aceleiași camere în privința categoriilor de documente pentru a căror punere în executare există reglementări legale imperative referitor la teritorialitate.

30. Astfel, Curtea nu poate să rețină criticile referitoare la neclaritatea legii în cazul transferului unui executor judecătoresc în circumscripția unei alte instanțe de judecată, atât timp cât legea stabilește în mod previzibil că

învățarea cu împuterniciri în cazul transferului executorului judecătoresc se face la propunerea organului executiv din cadrul profesiei, care reprezintă și apără interesele profesionale ale membrilor săi.

31. Totodată, Curtea reamintește că una dintre condițiile de admisibilitate ale unei excepții de neconstituționalitate este aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, § 82).

32. Astfel, referitor la critica de neconstituționalitate a prevederilor de la alin. (2) din articolul 40, lit. b) de la articolul 50, a textului „până la constituirea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești” de la lit. c) din articolul 50 și de la alin. (3) din articolul 54, Curtea observă că aceasta vizează o abordare *in abstracto* a problemelor de interpretare a legii, care nu are legătură cu fondul litigiului principal. Această *actio popularis* nu poate fi acceptată spre examinare (a se vedea, *mutatis matandis*, DCC nr.32 din 29 martie 2018, §§ 24 – 25; DCC nr. 103 din 6 septembrie 2018, § 21; DCC nr. 56 din 27 iunie 2017, §§ 24–25).

33. Curtea nu poate să rețină pentru examinare nici obiecțiile autorului sesizării privind încălcarea articolelor 46 alin. (1) și 54 din Constituție prin normele contestate. Curtea menționează că reglementarea activității executorului judecătoresc, inclusiv prin stabilirea unei proceduri speciale după care acesta poate să exercite transferul în circumscripția unei alte instanțe de judecată, nicidecum nu influențează în sensul restrângerii sau diminuării dreptului său asupra licenței de activitate în calitate de executor judecătoresc. Din considerentele expuse, Curtea reține că prevederile articolelor 46 alin. (1) și 54 din Constituție sunt inoperabile în această cauză.

34. De asemenea, Curtea menționează că articolele 1 alin. (3), 2 alin. (2), 4, 9 alin. (3) din Constituție, prin care se garantează principiile statului de drept, reprezintă substanța oricăror proceduri de control al constituționalității actelor legislative și nu au o semnificație autonomă (a se vedea, *matatis mutandis*, HCC nr. 1 din 15 ianuarie 2013, § 22).

35. În concluzie, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, ridicată de către dl Andrei Gosic în dosarul nr. 3ra-12/19, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

*Chișinău, 28 octombrie 2019
DCC nr. 114
Dosarul nr. 126g/2019*